पर्सागढी नगरपालिकाको

आर्थिक ऐन, २०७५

प्रमाणिकरण मिति : २०७५/०३/१५

पर्सागढी नगरपालिका
२ नं. प्रदेश, नेपाल

पर्सागढी नगरपालिकाको आर्थिक ऐन

पर्सागढी नगरपालिकाको अर्थ सम्बन्धी प्रस्तावलाई कार्यान्वयन गर्न बनेको विधेयक

प्रस्तावना :

पर्सागढी नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७५।७६ को अर्थ सम्बन्धी प्रस्तावलाई कार्यान्वयन गर्नको निमित्त स्थानीय कर तथा शुल्क संकलन गर्ने, छुट दिने तथा आय संकलनकरो प्रशासनिक व्यवस्था गर्न वाञ्छनीय भएकोले,

नेपालको संविधानको धारा २२८ को उपधारा (२) बमोजिम पर्सागढी नगर सभाले यो ऐन बनाई लागु गरेको छ ।

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :** (१) यस ऐनको नाम “आर्थिक ऐन, २०७५” रहेको छ ।

(२) यो ऐन २०७५ साल श्रावण १ गतेदेखि पर्सागढी नगरपालिका क्षेत्रमा लागू हुनेछ ।

२. **सम्पति कर :** (१) नगरपालिका क्षेत्रभित्र कुनै व्यक्ति वा संस्थाको स्वामित्वमा रहेको जग्गा र त्यस्तो जग्गामा बनेको भौतिक संरचनाहरुलाई एकीकृत रुपमा हिसाब गरी सम्पत्ति कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ । तर गुठी जग्गामा सम्पत्ति कर लगाइने छैन ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम लगाइने सम्पत्ति करको दर अनुसूची (१) मा उल्लेख भएबमोजिम हुनेछ ।

(३) यस दफा बमोजिम सम्पत्ति कर लगाउँदा घर जग्गाको आकार, प्रकार, बनौट र उपयोग, अचल सम्पत्तिको उत्पादनशील उपयोगको अवस्था, नागरिकको जीवनस्तर, आर्थिकस्तर, कर तिर्न सक्ने क्षमता, अचल सम्पत्तिको प्रचलित बजारमूल्य तथा ह्रासमूल्य समेतलाई विचार गरी कार्यपालिकाले आवश्यक कार्यविधि बनाई लागु गर्न सक्नेछ ।

३. **भूमि कर (मालपोत) :** नगरपालिका क्षेत्रभित्र अनुसूची (२) बमोजिम भूमि कर (मालपोत) लगाइने र असूल उपर गरिनेछ । तर दफा २ बमोजिम सम्पत्ति कर लागाएको जग्गामा भूमीकर (मालपोत) लगाईने छैन ।

४. **घर जग्गा बहाल कर :** (१) नगरपालिका क्षेत्रभित्र कुनै व्यक्तिले घर, पसल, ग्यारेज, गोदाम, टहरा, सेड (छप्पर), कारखाना, जग्गा वा पोखरी पूरै वा आंशिक तबरले बहालमा दिएकोमा बार्षिक बहाल रकममा बहाल कर लगाउन सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम लगाईने घरजग्गा वहाल करको दर अनुसूची (३) मा उल्लेख भएबमोजिम हुनेछ ।

(३) उपदफा (१) बमोजिम लगाईने बहाल रकम निर्धारण गर्नको लागि नगरपालिकाले घरजग्गा रहेको स्थान तथा संरचनाको प्रकारको आधारमा न्यूनतम बहाल मूल्य तोकी सोही आधारमा बहाल रकम निर्धारण गरी कर लिन सक्नेछ ।

५. व्यवसाय कर : (१) नगरपालिका क्षेत्रभित्र व्यापार, व्यवसाय वा सेवामा पूँजीगत लगानी र आर्थिक कारोवारका आधारमा व्यवसाय कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।

(२) उप दफा (१) बमोजिम ब्यापार, व्यवसाय तथा सेवा संचालन गर्न चाहने व्यक्ति वा संस्थालाई व्यवसाय दर्ता गरी व्यवसाय इजाजत प्रदान गरिनेछ ।इजाजत प्राप्त व्यवसायीहरुले वार्षिक रुपमा ब्यवसाय कर चुक्ता गरी ब्यवसाय नविकरण गर्नु पर्नेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम प्रदान गरिने व्यवसाय इजाजत दस्तुरको दर ब्यापार, ब्यवसाय तथा सेवा संचालन गर्न लाग्ने लगानीको आधारमा अनुसूची (४) मा तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

(४) उपदफा (२) बमोजिमको इजाजत विना नगरपालिका क्षेत्रभित्र कुनै पनि ब्यापार, ब्यवसाय तथा सेवा संचालन गर्न पाईने छैन ।

(५) उपदफा (४) बमोजिम लिइने व्यवसाय करको दर अनुसूची (५) मा तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

(६) यस दफा बमोजिमको कर उठाउनका लागि आवश्यक पर्ने कार्यविधि नगर कार्यपालिकाले स्वीकृत गरी लागु गर्न सक्नेछ ।

६. जडिबुटी, कवाडी र जीवजन्तु कर: (१) नगरपालिका क्षेत्रभित्र कुनै व्यक्ति वा संस्थाले ऊन, खोटो, जडिबुटी, वनकस, कवाडी माल र प्रचलित कानूनले निषेध गरिएको जीवजन्तु वाहेकका अन्य मतृवा मारिएका जीवजन्तुको हाड, सिङ, प्वाँख, छाला जस्ता बस्तुको व्यवसायिक कारोवार गरेवापत अनसूची (६) बमोजिम जडिबुटी, कवाडी तथा जीवजन्तुकर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।

स्पष्टीकरण: यस दफाको प्रयोजनको लागि कारोवार भन्नाले विक्रेताले जारी गरेको विल वा वीजक वा लेनदेन भएको जनिने प्रमाणलाई सम्झनु पर्दछ र नगरपालिकाले कर लगाउँदा कारोवार रकमको निश्चित प्रतिशतका दरले लगाउने छ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमका वस्तुको व्यवसायिक कारोवार गर्ने ब्यक्ती वा संस्थालाई नगरपालिकाले ब्यवसाय इजाजत दिदा कर बुझाउने शर्त र विधि समेत तोकी इजाजत दिनेछ ।

७. सवारी साधन कर : (१) नगरपालिका क्षेत्रभित्रका सवारी साधनमा प्रदेशलेसवारी साधन कर लगाउने र उठाउनेछ । तर टाँगा, रिक्सा, अटोरिक्सा र विद्युतीय रिक्सा तथा स्कुटरमा नगरपालिकाले सवारी साधन करलगाउने र उठाउनेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम नगरपालिकाले लगाउने भनी तोकिएका सवारी साधनहरुको दर्ता, नवीकरण र सवारी साधन करको दर अनुसूची (७) बमोजिम हुनेछ ।

(३) प्रदेशले लगाएको सवारी साधन कर रकमबाट नगरपालिकाले प्राप्त गर्ने हिस्सा प्रचलित संघीय र प्रदेश कानूनमा तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

८. **विज्ञापन कर :** (१) नगरपालिका क्षेत्रभित्र हुने विज्ञापन, प्रचारप्रसार आदिका लागि राख्न दिने साइनबोर्ड, ग्लोबोर्ड, स्टल आदिमा अनुसूची (८) बमोजिम विज्ञापन कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको कर उठाउनका लागि आवश्यक पर्ने कार्यविधि नगर कार्यपालिकाले स्वीकृत गरी लागु गर्न सक्नेछ ।

(३) यस दफा बमोजिम नगरपालिकाले उठाएको विज्ञापन कर बापतको रकम प्रचलित संघीय र प्रदेश कानून बमोजिम सम्बन्धित प्रदेशसंग बाँडफाँड गरिनेछ ।

९. **मनोरञ्जन कर :** (१) नगरपालिका क्षेत्रभित्र संचालित सिनेमाहल,सांस्कृतिक प्रदर्शनहल, थियटर सङ्गीत, मनोञ्जन प्रदर्शनस्थल,जादू, सर्कस, चटक जस्ता मनोरञ्जन व्यवसाय सेवामा प्रदेश कानूनले तोके बमोजिम मनोरञ्जन कर लगाई असलु उपर गरिनेछ ।

तर प्रदेश कानून बनिनसकेको अवस्थामा यस दफा बमोजिम नगरपालिकाले अनुसूची (९) बमोजिमको दरमा मनोरञ्जन कर लगाइने र उठाइनेछ ।

(२)उप दफा (१) बमोजिम नगरपालिकालेउठाएको मनोरञ्जन कर बापतको रकम प्रचलित संघीय र प्रदेश कानून बमोजिम सम्बन्धित प्रदेशसंग बाँडफाँड गरिनेछ ।

१०. **बहाल बिटौरी शुल्कः** (१) नगरपालिकाले आफुले निर्माण, रेखदेख वा संचालन गरेका देहाय बमोजिमका सम्पत्तिहरुमा अनुसूची (१०) बमोजिमको दरमा वहाल विटौरी शुल्क लगाउन र उठाउन सक्नेछ :

(क) आफुले निर्माण गरेका वा आफ्नो स्वामित्वमा रहेका भवन, सार्वजनिक पोखरी, जग्गा वा अन्य सम्पत्ति,
(ख) आफ्नो रेखदेखमा रहेको सार्वजनिक स्थल, ऐलानी जग्गा वा बाटोको छेउको जग्गामा भएका अस्थाई टहरा, छाप्रा वा पसल वा आवास,
(ग) नगरपालिकाले तोकेको सार्वजनिक स्थल, हाटबजार, मेला, जात्रा आदिमा थापेका पसल,

(२) उपदफा (१)को खण्ड (क) र (ख) बमोजिमको सम्पत्तिमा बहाल बिटौरी शुल्क उठाउनका लागि कार्यपालिकालेन्यूनतम दर निर्धारण गरी बोलपत्र वा दरभाउ पत्र वा डाँक बढावढको माध्यमवाट बहालमा दिन सक्नेछ ।

(३) उपदफा (१) को खण्ड (ग) बमोजिमको सम्पत्तिमा बहाल विटौरी शुल्क उठाउनकालागि नगरपालिकाले त्यस्तो स्थानमा खरीद बिक्री हुने वस्तु तथा सेवा एवं कारोवारको

आधारमातोकेको न्यूनतम बहाल विटौरी शुल्कको दरमा वोलपत्र वा दरभाउ पत्र वा डाँक बढावढको माध्यमवाट बहाल विटौरीमा दिन सकिनेछ ।

(४) उपदफा (२) र (३) बमोजिम बहाल विटौरीमा दिंदा शर्त सहित सम्झौता गरी दिनु पर्नेछ ।

११. पार्किङ्ग शुल्क : (१) नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र तोकेको पार्किङ्गस्थलमा सवारी साधनलाई पार्किङ्ग सुविधा उपलब्ध गराएवापत पार्किङ्ग गर्ने समयको आधारमाअनुसूची (११) मा उल्लेख भएबमोजिमको दरमा पार्किङ्ग शुल्क लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।

(२) नगरपालिकाले उपदफा (१) बमोजिम तोकेको स्थान वाहेक अन्य स्थानमा सवारी पार्किङ्ग गर्न रोक लगाउन सक्नेछ । तर राजमार्ग तथा सहायक राजमार्गको सडक अधिकार क्षेत्रभित्र यस दफा बमोजिम सवारी पार्किङ्ग गराइने र शुल्क लगाइने छैन ।

(३) नगरपालिकाले सवारी पार्किङ्ग क्षेत्र निर्धारण गर्दा सवारी आवागमनमा बाधा नपुग्ने गरी ट्राफिक प्रहरी कार्यालयसंगको समन्वयमा गर्नेछ ।

१२. सेवा शुल्क, दस्तुर:(१) नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रसञ्चालनमा रहेका केबलकार, ट्रेकिङ्ग, कायाकिङ्ग, क्यानोनिङ्ग, बञ्जी जम्प, जिपफ्लायर,न्याफ्टिङ्ग,प्याराग्लाइडिङ्ग लगायतका स्थानीय पर्यटन, मनोरञ्जन तथा साहसिक खेलकुद सम्बन्धी सेवा वा व्यवसायमा सेवा शुल्क लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।

तर सीमा नदी वा अर्को गाउँपालिका वा नगरपालिकाको क्षेत्रलाई समेटेर सञ्चालन हुने सेवा वा व्यवसायमा सेवा शुल्क लगाउँदा सम्बन्धित गाउँपालिका वा नगरपालिकासँग समन्वय गरी लगाइनेछ ।

(२) नगरपालिकाले निर्माण वा संचालन तथा व्यवस्थापन गरेका स्थानीय पूर्वाधार वा उपलब्ध गराएको देहायको कुनै सेवा उपयोग गरे बापत सम्बन्धित सेवा प्रदायक तथा सेवाग्राहीलाई सेवा शुल्क, दस्तुर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ :

(क) खानेपानी, विजुली, अतिथि गृह, धर्मशाला, पुस्तकालय, सभागृह र त्यस्तै अन्य सेवा सुविधा,
(ख) फोहोरमैला व्यबस्थापन, सरसफाई, ढल निकास, सडक बत्ती जस्ता सेवा सुविधा,
(ग) शौचालय, पार्क, स्नानगृह, पौडी पोखरी, व्यायामशाला, गेष्टहाउस, पर्यटकीय स्थल, छात्रावास, हाटबजार, पशु बधशाला, शबदाहगृह, धोवीघाट र त्यस्तै अन्य सुविधा,
(घ) सडक, बस पार्क, ढल, पुल जस्ता सेवा,
(ङ) अचल सम्पत्ति वा अन्य कुनै विषयको मूल्याङ्कन सम्बन्धी सेवा,
(च) नगरपालिकाले प्रदान गर्ने सिफारिश सम्बन्धी कुनै सेवा,
(छ) ऐतिहासिक स्थल, पुरातात्विक स्थल एवं धार्मिक महत्वका सम्पदाको प्रवेश शुल्क ।

तर ऐतिहासिक स्थल, पुरातात्विक स्थल र धार्मिक महत्वका सम्पदामा प्रवेश गर्दा नेपाली नागरिकलाई यस प्रकरण बमोजिम शुल्क लिन पाइने छैन ।

(३) नगरपालिकाले सहकारी संस्था, एफ.एम. रेडियो, "घ" बर्गको निर्माण व्यवसायी इजाजत, विद्यालय स्थापना, ट्युसन तथा कोचिङ्ग सेन्टर, औषधी पसल,स्थानीय व्यापारिक फर्मको दर्ता, अनुमति, नविकरण तथा नियमन आदि सेवामा सेवा शुल्क दस्तुर तोकी लगाइनेर उठाइनेछ ।

(४) दफा (१), (२) र (३) बमोजिम लगाइने सेवा शुल्क, दस्तुरको दर अनुसूची (१२) मा उल्लेख भएबमोजिम हुनेछ ।

१३. विक्री तथा निकासी शुल्क :(१) नगरपालिकाले आफ्नो स्वामित्वमा रहेको सम्पत्ति वा आफ्नो रेखदेखमा रहेको सार्वजनिक स्थलवाट उत्पादन हुने ढुंगा, गिट्टी, बालुवा, माटो, काठ दाउरा, जराजुरी, स्लेट आदि प्राकृतिक एवं खानीजन्य वस्तुहरुको विक्री गर्न सक्नेछ ।

(२) नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र उत्पादन भै आफ्नो सिमाक्षेत्रभन्दा बाहिर निकासी हुने ढुंगा, गिट्टी, बालुवा, माटो, काठ दाउरा, जराजुरी, स्लेट आदि प्राकृतिक एवं खानीजन्य वस्तुको वाह्य निकासीमा निकासी शुल्क लगाउन सक्नेछ ।

(३) उपदफा (१) र (२) बमोजिम नगरपालिकाले गर्ने विक्री तथा लगाउने निकासी शुल्कको दर अनुसूची (१३) मा तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

(४) कार्यपालिकालेआफ्नो प्रयोगमा नआउने पुराना र कामनलाग्ने वस्तु, उपकरण तथा सामानहरु लिलामविक्री गर्न सक्नेछ ।

(५) कार्यपालिकाले नागरिकको सुविधाकोलागि विभिन्न फाराम तथा पुस्तकहरु वा अन्य सेवा विक्री गर्न सक्नेछ ।

(६) उपदफा (१) बमोजिमका वस्तुहरु विक्री तथा उपदफा (२) बमोजिमको निकासी शुल्क असूलीका लागि विक्री तथा निकासीको परिमाण तथा दर निर्धारण गरी वोलपत्र, दरभाउ पत्र वा डाँक बढावढको माध्यमवाट गरिने छ ।

१४.घरजग्गा रजिष्ट्रेशन शुल्क : (१)घर जग्गा रजिष्ट्रेशन शुल्क प्रदेश कानूनले तोके बमोजिम लगाइने र उठाईनेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम उठेको रकम संघीय र प्रदेश कानून बमोजिम बाँडफाँट गरिनेछ ।

(३) घर जग्गा रजिष्ट्रेशन शुल्क उठाउन नगरपालिकामा साधन, स्रोत, प्रविधि, जनशक्ति तथा कार्यालय व्यवस्थापन नभएसम्म नेपाल सरकारले तोकेको कार्यालय मार्फत उठाईनेछ ।

१५. दण्ड जरिवाना :(१) नगरपालिकालेनिर्धारण गरेको कर, शुल्क तथा महसुल तोकिएको समयमा भुक्तानी नगरेमा सम्बन्धित कानूनमा दर तोकिएकोमा सोही बमोजिम र नतोकिएकोमा कार्यपालिकाबाट निर्धारित दरमा जरीवाना सहित बक्यौता असुल गर्नेछ ।

(२) नगरपालिकालेउपदफा (१) बाहेक प्रचलित कानून पालना नगरेको कसूरमा लगाउने अन्य दण्ड जरिवाना रकम सम्बन्धित कानुनमा तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

१६. कर छुट :(१) बार्षिक रुपमा तिर्नुपर्ने राजश्व सोही आर्थिक बर्षको पहिलो चौमासिक भित्र र मासिक रुपमा तिर्नुपर्ने राजश्वको हकमा महिना समाप्त भएको सात दिनभित्र बुझाउने करदातालाई नियमानुसार लाग्ने राजश्वको क्रमशः दश र पाँच प्रतिशत छुट दिइनेछ ।

(२) संघीय सरकार, प्रदेश सरकार, स्थानीय सरकार, कुटनीतिक नियोग, गुठी र लाभको उद्देश्य नराखी सञ्चालन हुने संघसंस्थाको सम्पत्ति, वस्तु तथा कारोवारमा यस ऐन बमोजिमको कर लिईने छैन ।

स्पष्टीकरणः लाभको उद्देश्य नराखी सञ्चालन हुने संघसंस्था भन्नाले सामुदायिक अस्पताल तथा स्वास्थ्य केन्द्र, विश्वविद्यालय र सोका आंगिक कलेजहरु, सरकारी वा सामुदायिक विद्यालयहरु, सार्वजनिक पुस्तकालय, वाचनालाय, वालगृह, अनाथाश्रम, बृद्धाआश्रम जस्ता सामाजिक संघसंस्था सम्झनु पर्दछ ।

(३) विपद् वा अन्य यस्तै प्रकृतिका विशेष परिस्थितिको कारणले करदाताहरुले कर भुक्तानी गर्न नसक्ने अवस्था आएमा सोको स्पष्ट कारण खुलाई नगर सभाको निर्णय बमोजिम कर वा जरिवाना छुट दिन सकिनेछ ।

(४) कानूनमा ब्यवस्था भएको अवस्थामा वाहेक नगरपालिकाको कुनै निकाय वा अधिकारीले कुनै प्रकारको कर, शुल्क, महसुल, दण्ड, जरिवाना छुट दिन पाउने छैन ।

तर स्थानीय आर्थिक कृयाकलापमा उल्लेखनीय योगदान पुर्‍याउने किसिमका उद्योग व्यवसायमा निश्चित अवधीसम्म सभाले बनाएको कानून बमोजिम कर, दस्तुर, शुल्क छुट दिन बाधा पर्ने छैन ।

१७. प्रशासकीय पुनरावलोकन र पुनरावेदन :(१) नगरपालिकाले गरेको कर, शुल्क, महसुल, दण्ड, जरिवाना सम्बन्धी निर्णयमा चित्त नबुझेमा करदाताले नगरपालिकामा प्रशासकीय पुनरावलोकनकोलागि निबेदन दिन सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम परेको निबेदन उपर प्रशासकीय पुनरावलोकनको लागि कार्यपालिकाले अध्यक्ष/प्रमुखको अध्यक्षतामा सम्बन्धित विषय विज्ञ समेत रहने गरी तीन सदस्यीय राजश्व प्रशासकीय पुनरावलोकन समिति गठन गर्नेछ । यस्तो समितिमा कर निर्धारणमा सम्लग्न पदाधिकारी वा कर्मचारीको सहभागिता रहनेछैन ।

(३)उपदफा (१) बमोजिम पुनरालोकनकोलागि प्राप्त भएको निवेदन उपर पैतिस दिनभित्र छानविन तथा निर्णय गरी सम्वन्धित ब्यक्तिलाई निर्णयको जानकारी दिनु पर्नेछ ।

(४) नगरपालिकाले तोकिएको समयमा यस दफा बमोजिम प्रशासकिय पुनरावलोकन नगरेको कारणले करदालाई थप आर्थिक भार पर्न गई हानी नोक्सानी पर्न गएमा नगरपालिकाले त्यसको क्षतिपुर्ति दिनु पर्दछ ।

१८.ठेक्का आह्वान गर्न सक्ने :(१) यस ऐन बमोजिम संकलन गर्ने सेवा शुल्क र दस्तुर कार्यपालिकाले आवश्यकता अनुसार एक आर्थिक वर्षको लागि आय ठेक्का बन्दोवस्त गरी संकलन गर्नसक्नेछ ।

तर, आन्तरिक आय वृद्धि हुने देखिएमा वा पटक पटक ठेक्का बन्दोबस्त गर्दा प्रशासनिक दायित्व बढ्न जाने अवस्थामा बढीमा दुई वर्षसम्मको लागि एकैपटक ठेक्का बन्दोबस्त गर्न सकिनेछ ।

(२) यस दफा बमोजिमकोआय ठेक्का दिदा आन्तरिक राजस्व कार्यालयबाट स्थायी लेखा नम्बर वा मूल्य अभिबृद्धि कर दर्ता प्रमाण पत्र प्राप्त गरेका व्यक्ति, फर्म, संस्था वा कम्पनीले मात्र प्रतिस्पर्धा गर्ने गरी व्यबस्था मिलाउनु पर्नेछ ।

(३) नगरपालिकाले सामान्यतया आर्थिक वर्ष शुरु हुनुभन्दा अगावै ठेक्का बन्दोवस्त गरी ठेक्का सम्झौता कार्य सम्पन्न गरिसक्नु पर्नेछ ।

(४) नगरपालिकाले कर संकलन गर्न सामान्यतया ठेक्का बन्दोबस्त गरिने छैन । तर जडिबुटी, कवाडी र जीबजन्तुकर तथा विज्ञापन कर संकलन गर्न ठेक्का बन्दोबस्त नै गर्नु पर्ने अवस्थामा सभाको निर्णय गराई ठेक्कामा संकलन गर्न सकिनेछ ।

(५) यस दफा बमोजिम गरिने आय ठेक्का बन्दोबस्तका लागि बोलपत्र, दरभाउपत्र तथा डाँक बढाबढ सम्बन्धी कार्यविधि र पट्टा कबुलियत, धरौटी, किस्ता र ठेक्का तोड्ने जस्ता कार्यविधिहरु अर्को व्यबस्था नभएसम्म स्थानीय निकाय (आर्थिक प्रशासन) नियमावली, २०६४ (संशोधन समेत) लाई आधार मानी गरिनेछ ।

१९. सहयोग गर्नुपर्ने : संघीय तथा प्रदेश सरकारका कार्यालयहरुले नगरपालिकाको राजस्व असुली कार्यमा आवश्यक सहयोग उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

२०. प्रगतिशील कर प्रणाली अवलम्बन गरिने : नगरपालिकाले करको दर निर्धारण गर्दा गरिब तथा विपन्न वर्गलाई कम बोझ पर्ने गरी प्रगतिशील कर प्रणाली अवलम्बन गरिनेछ ।

२१. कार्यविधि बनाउन सक्ने :(१) ऐनको उद्देश्य कार्यान्वयन गर्नको लागि नगरपालिकाले आवश्यक कार्यविधि वा निर्देशिका बनाई लागु गर्न सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम वनेको कार्यविधि वा निर्देशिका सम्वन्धित कार्यपालिकावाट स्वीकृत भई सार्वजनिक भए पछि लागु हुनेछ ।

२२. प्रचलित कानुन बमोजिम हुने :यस ऐनमा उल्लेख गरिएका बिषयहरुमा यसै बमोजिम र उल्लेख नगरिएका बिषयमा प्रचलित कानुनमा व्यवस्था भए बमोजिम हुनेछ ।

अनुसूची १

(ऐनको दफा २ को उपदफा(२) संग सम्बन्धित)

सम्पत्ति करको दर

करयोग्यसम्पत्तिको मूल्य	**करको दर (वार्षिक)**
पाँच लाख रुपैयाँसम्मको मूल्यांकनमा	एक मुष्ठ रु १००
पाँच लाख देखि दश लाख रुपैयाँसम्मको मूल्यांकनमा	एक मुष्ठ रु ३००
एघार लाखदेखि पचास लाख रुपैयाँसम्म	प्रति लाख रु तिस
एकाउन्न लाख देखि एक करोड रुपैयाँसम्म	प्रति लाख रु पैतिस
एक करोड एक लाख भन्दा माथी	प्रति लाख रु चालिस

नोट : मुल्यांकन रकमलाई रु लाखमा (round figure)मा परिणत गरी करको दर निर्धारण हुनेछ ।

अनुसूची २

(ऐनको दफा ३ संग सम्बन्धित)

भूमीकर (मालपोत) को दर

१. भूमि कर (मालपोत)

प्रति कठ्ठा/विगाहभन्दा कम क्षेत्रफलमा दर (रकम रु) प्रति रोपनी/विगाह				
जग्गाको किसिम	अब्बल	दोयम	सिम	चहार
खेत	२५	२०	१५	१०
पाखो/बारी	२५	२०	१५	१०

बक्यौताको हकमा भने गत साविक बमोजिम असुल गरिनेछ ।

द्रष्टव्य :

(१) नापी सम्पन्न भई नसकेका र मालपोत ऐन, २०३४ लागू नभएका क्षेत्रका जग्गाको हकमा नापी हुनुभन्दा अघिको कित्ताको आधारमाप्रति कठ्ठा रु ३०० का दरले भूमीकर (मालपोत) लिइनेछ ।

(२) निजी वन लगाएको जग्गाको मालपोत दर सम्बन्धित जग्गारहेको किसिम अनुसारको दरमा ५० प्रतिशत छुट गरी लिइनेछ ।

(३) मालपोत वा भूमिकरको कूल रकम वार्षिक पचास रुपैयाँभन्दा कम हुनेभएमा न्यूनतम वार्षिक मालपोत वा भूमिकर पचास रुपैयाँ कायम गरिनेछ।

(४) भूमिकर लगाइने जग्गामा मालपोत लगाइने छैन ।

अनुसूची ३

(ऐनको दफा ४ को उपदफा(२) संग सम्बन्धित)

घर जग्गा बहाल करको दर

नगरपालिका क्षेत्रभित्र कुनै व्यक्तिले घर, पसल, ग्यारेज, गोदाम, टहरा, सेड (छप्पर), कारखाना, जग्गा वा पोखरी पूरै वा आंशिक तबरले बहालमा दिएकोमा बार्षिक बहाल रकममा दश प्रतिशतका दरले बहाल कर लिइने छ ।

अनुसूची ४

(ऐनको दफा ५ को उपदफा(३) संग सम्बन्धित)

व्यवसाय इजाजत (दर्ता तथा पाँच वर्षको लागि नबिकरण) दस्तुरको दर

क्रम संख्या	व्यवसायको किसिम	दस्तुर रकम रु	कैफियत
१	एक लाख सम्म पूजि भएको व्यवसाय	२००	
२	पाँच लाख सम्म पूजि भएको व्यवसाय	३००	
३	दश लाख सम्म पूजि भएको व्यवसाय	५००	
४	पचास लाख सम्म पूजि भएको व्यवसाय	७००	
५	एक करोड सम्म पूजि भएको व्यवसाय	१०००	
६	पाँच करोड सम्म पूजि भएको व्यवसाय	२०००	
७	पाँच करोड भन्दा माथीका व्यवसाय	५०००	

अनुसूची ५

(ऐनको दफा ५ को उपदफा(५) संग सम्बन्धित)

व्यवसाय करको दर

क्रम संख्या	व्यवसायको किसिम	व्यवसाय कर रकम रु	कैफियत
१	एक लाख सम्म पूजि भएको व्यवसाय	३००	
२	पाँच लाख सम्म पूजि भएको व्यवसाय	५००	
३	दश लाख सम्म पूजि भएको व्यवसाय	७००	
४	पचास लाख सम्म पूजि भएको व्यवसाय	१०००	
५	एक करोड सम्म पूजि भएको व्यवसाय	२०००	
६	पाँच करोड सम्म पूजि भएको व्यवसाय	५०००	
७	दश करोड सम्म भन्दा माथी	१००००	

अनुसूची ६

(ऐनको दफा ६ को उपदफा(१) संग सम्बन्धित)

जडिबुटी, कवाडी, जीवजन्तु करको दर

क. सं	करको किसिम	करको दर (रकम रु)	कैफियत
क)	**ऊन, खोटो, जडिबुटी, वनकस**		
१.	ऊन (प्राकृतिक, कृत्रिम, जगर) प्रति के. जी.		
२.	खोटो प्रति के.जी.		
३.	जटिबुटीहरु (..) प्रति के. जी.		
४.	बनकस (खर), बाबियो, मलहन पत्ता, छ्वाली, पराल, वगास, निगालो, लोकता, पटेर,अम्लिसो (कुच्चो) प्रति के.जी.		
ख)	**कवाडी मालसामान .**		
१.	खाली सीसी (वियर) वोतलको साइज हेरी प्रति गोटा		
२.	खाली सीसी (मदिरा र अन्य) ५०० एम.एल. भन्दा माथि प्रति गोटा		
३.	खाली सीसी (मदिरा र अन्य) ५०० एम.एल. भन्दा तल प्रभित गोटा		
४.	प्लाष्टिक (बोतल, भाँडाकुँडा, पुराना जुत्ता, चपल, ग्यालन र जर्किन आदि) प्रभित के.जी		
५.	खाली बोरा : ५० के.जी सम्म खाद्यँन्न अँट्ने प्लाष्टिकका बोरा प्रति गोटा ५० के.जी. सम्म खाद्यान्न अँट्ने जुटका बोरा प्रति गोटा १०० के.जी. सम्म खाद्यान्नअँट्ने जुटका बोराप्रभित		
६.	तेलको टिन : १० लिटरभन्दा बढी अँट्ने ठूलो प्रति गोटा १० लिटरभन्दा कम अँट्ने सानो प्रभित गोटा		
७.	पुनः प्रशोधन (रिसाइकलिङ्ग) गरी पुनः प्रयोग हुन सक्ने भिण्डु (प्राकृतिक र कृत्रिम उनका टुक्रा) प्रति के.जी गार्मेण्टको कपडाको टुक्रा प्रति के.जी. जलेको मोविल प्रति लिटर जुट र प्लाष्टिकका बोरा प्रति के.जी. कार्पेटका टुक्रा प्रति के.जी. टायरट्यूब प्रति के.जी. थोत्रो टिन प्रति के.जी. पुरानो ड्रम प्रति के.जी. पुराना कागज (अखबार, न्यूजप्रिन्ट) प्रति के.जी. पुराना अन्य कागज (कार्टुन समेत) प्रति के.जी. धातुका टुक्राहरू र पत्रुभइ काम नलाग्ने भएका धातु सामानहरू (क) फलाम प्रति के.जी. (ख) अन्य धातु (पित्तल, तामा आदि) प्रति के.जी.		

	(ग) थोत्रिएर काम नलाग्ने मेशिनरी औजार प्रति के.जी. पोलिथिन पाइपका टुक्राहरू प्रति के.जी. सिसा (लिड) को धुलो वा टुक्रा प्रति के.जी. काँचको धुलो र टुक्रा प्रति के.जी.		
ग)	**प्रचलित कानूनले निषेध गरिएको जीवजन्तु वाहेकका अन्य मतृ वा मारिएका जीवजन्तुको हाड, सिङ, प्वाँख, छाला** हाँस, कुखुरा जस्ता पंछीहरूको प्वाँख प्रति के.जी. हाड प्रति के.जी. सिंग प्रति के.जी. खूर प्रति के.जी. छाला (ठूलो) प्रति गोटा छाला (सानो) प्रति गोटा		

अनुसूची ७

(ऐनको दफा ७ को उपदफा(२) संग सम्बन्धित)

सवारी साधन करको दर

क्र.स.	सवारी साधनको किसिम	वार्षिक करको दर (रकमरु)	कैफियत
१.	टाँगा	२००	
२.	रिक्सा	२००	
३.	अटोरिक्सा	३००	
४.	विद्युतीय रिक्सा तथा स्कुटर	३००	

अनुसूची ८

(ऐनको दफा ८ को उपदफा(१) संग सम्बन्धित)

विज्ञापन करको दर

विज्ञापन सामग्रीको किसिम	**करको दर (रकम रु)**
ग्लो साइन बोर्ड, डिपिएस बोर्ड प्रति वर्ग फिट	२
वालपेन्ट विज्ञापन प्रति वर्ग फिट	१
व्यानर बढीमा एक महिनाको लागि प्रतिगोटा	१००

अनुसूची ९

(ऐनको दफा ९ को उपदफा(१) संग सम्बन्धित)

मनोरञ्जन करको दर

क.स.	मनोरञ्जन व्यवसायको किसिम	वार्षिक करको दर (रकम रु)	कैफियत
१.	सिनेमा हल, सांस्कृतिक प्रदर्शनहल, थियटर सङ्गीत, मनोञ्जन प्रदर्शनस्थल,	प्रबेश शुल्कको पाँच प्रतिशत	
२.	जादू, सर्कस, चटक	दैनिक दुई सय	

अनुसूची १०

(ऐनको दफा १०को उपदफा(१) संग सम्बन्धित)

बहाल बिटौरी शुल्कको दर

क्र.सं.	सम्पत्तिको किसिम	शुल्कको दर (रकम रु)	कैफियत
१.	आफुले निर्माण गरेका वा आफ्नो स्वामित्वमा रहेका क) भवन प्रति कोठा/सटर ख) जग्गा प्रति कठ्ठा/रोपनी ग) माछा पोखरी	२००० १००० प्रति कठ्ठा रु.३५०० (न्यूनतम)	
२.	आफ्नो रेखदेखमा रहेको सार्वजनिक स्थल, ऐलानी जग्गा वा बाटोको छेउको जग्गामा भएका क) अस्थाई टहरा प्रति गोटा ख) छाप्रा प्रति गोटा ग) पसल प्रति गोटा घ) आवास प्रति बर्गफीट	१००० ५०० १००० ३	
३.	सार्वजनिक स्थल, हाटबजार, मेला, जात्रा आदिमा थापेका पसल वर्गीकरण अनुसार प्रति पसल	१०० वर्ग फिट सम्म रु. १५ २०० वर्ग फिट सम्म रु. २०	
४.	अन्य		

अनुसूची ११

(ऐनको दफा ११को उपदफा(१) संग सम्बन्धित)

पार्किङ्ग शुल्कको दर

क्र.सं.	सवारीको किसिम	पार्किङ्ग शुल्क प्रति घण्टा (रु)	कैफियत
१.	तोकेको पार्किङ्ग क्षेत्रमा पार्किङ्ग गरिने		
	क) बस, मिनीबस	२०	
	ख) ट्रक, ट्याक्टर	३०	
	ग) जीप, कार, भ्यान	२०	
	घ) मोटरसाईकल	१०	
	ङ) साइकल	५	
	च) गाडा (गोरु वा अन्य)	२	
२.	बस पार्कमा पार्किङ्ग गरिने		
	क) बस, मिनीबस	५०	
	ख) ट्रक, ट्याक्टर	३०	
	ग) जीप, कार, भ्यान	१०	
३.	अन्य सवारी	२०	

अनुसूची १२

(ऐनको दफा १२ को उपदफा(१), (२) र (३) संग सम्बन्धित)

सेवा शूल्क, दस्तुरको दर

क. सं.	सेवा वा व्यवसायको किसिम	रकम रु	कैफियत
क)	**सेवा शुल्क**		
१.	नगरपालिका क्षेत्रभित्र सञ्चालनमा रहेका स्थानीय पर्यटन, मनोरञ्जन तथा साहसिक खेलकुद सम्बन्धी देहायका सेवा वा व्यवसाय : क) केबलकार ख) ट्रेकिङ्ग ग) कायाकिङ्ग घ) क्यानोनिङ्ग ङ) बञ्जी जम्प च) जिपफ्लायर छ) र्‍याफ्टिङ्ग ज) प्याराग्लाइडिङ्ग	हाल असान्दर्भिक	
२.	नगरपालिकाले निर्माण, संचालन वा व्यवस्थापन गरेका स्थानीय पूर्वाधार वा उपलब्ध गराएको देहायको कुनै सेवा : क) खानेपानी ख) विजुली ग) अतिथि गृह, चमेनागृह घ) धर्मशाला ङ) पुस्तकालय च)सभागृह छ)फोहोरमैला व्यबस्थापन ज) सरसफाई झ) ढल निकास ञ) सडक बत्ती ट) शौचालय ठ) पार्क ड) स्नानगृह ढ) पौडी पोखरी ण)व्यायामशाला त)गेष्टहाउस थ) पर्यटकीय स्थल द) छात्रावास ध) हाटबजार न) पशु बधशाला प) शबदाहगृह फ) धोवीघाट ब) सडक भ) बस पार्क	हाल असान्दर्भिक	

	म) पुल य) त्यस्तै अन्यसेवासुविधा		
३.	ऐतिहासिक स्थल, पुरातात्विक स्थल एवं धार्मिक महत्वका सम्पदाको प्रवेश शुल्क	हाल असान्दर्भिक	
ख)	**सिफारिस तथा दस्तुर**		

सि.नं.	विवरण	विस्तृत विवरण	दर
१	नागरिकता तथा नागरिकताको प्रतिलिपि सिफारिस	सिफारिस	५०
		प्रतितलिपि	१००
२	जन्म मिति प्रमाणित गरिएको सिफारिस		१००
३	व्यापार व्यावसाय बन्द भएको,सन्चालन नभएको वा व्यापार व्यावसाय हुँदै नभएको		१००
४	मिलापत्रको कागज गराउने निवेदन दर्ताको सिफारिस		70
५	विवाह प्रमाणित वा अविवाहिता प्रमाणित सिफारिस		१००
६	निशुल्क वा सशुल्क स्वास्थ्य उपचार सिफारिस		निशुल्क
७	अङ्ग्रेजी माध्यममा सिफारिस तथा प्रमाणित		२००
८	घर पाताल प्रमाणित		१००
९	जग्गाधनी दर्ता पुर्जामा घर कायम गर्ने सिफारिस		३००
१०	फरक फरक नाम र जन्ममिति प्रमाणित र दुवै नाम गरेको व्यक्ति एकै हो भन्ने सिफारिस		१००
११	नाम,जन्म मिति संशोधन सिफारिस		१००
१२	जग्गाधनी प्रमाणपुर्जा हराएको सिफारिस		१००
१३	कागज वा मन्जुरीनामा गरिएको सिफारिस		१००
१४	कित्ताकाँट गर्ने सिफारिस		१००
१५	संरक्षक प्रमाणित गर्ने र व्यक्तिगत संरक्षक प्रमाणित गर्ने सिफारिस		१००
१६	जीवितासँगको नाता प्रमाणित		१००
१७	हकवाला वा हकदार प्रमाणित		१००
१८	जग्गाको हक सम्वन्धमा सिफारिस		१००
१९	उद्योग ठाउँ सारी सिफारिस		७००
२०	जिवित रहेको सिफारिस		२००
२१	सामुदायिक विद्यालय खोल्ने सिफारिस		१०००
२२	निजी विद्यालय खोल्ने सिफारिस		५०००
२३	सामुदायिक विद्यालयको कक्षा थप गर्न सिफारिस		५००
२४	निजी विद्यायलको कक्षा थप गर्ने सिफारिस		१०००
२५	पालनपोषण सिफारिस		
२६	आर्थिक कमजोर वा विपन्न सिफारिस		निशुल्क

२७	सामुदायिक विद्यालय ठाउँ सारी गर्ने सिफारिस		१०००
२८	निजी विद्यालयको ठाउँ सारी गर्ने सिफारिस		२०००
२९	घर तथा विजुली जडान सिफारिस		१००
३०	अस्थायी बसोबास सिफारिस		१००
३१	स्थायी बसोबास सिफारिस		१००
३२	कोर्ट फि मिनाहा सिफारिस		निशुल्क
३३	नाबालक परिचयपत्र सिफारिस		५०
३४	अपुताली सिफारिस		१०००
३५	अन्य सिफारिस वा प्रमाणित		१००
३६	घर, नक्सा पास दस्तुर पक्की		५००
३७	घर, नक्सा पास दस्तुर कच्ची		१००
३८	नक्सा पास निवेदन फाराम दस्तुर		१००
39	मोही लगत कट्ट सिफारिस		५००
40	व्यक्तिगत विवरण प्रमाणित		२००
41	घटना दर्ता प्रतिलिपि		१००
	आय स्रोत प्रमाणित		
	१ लाख सम्म		१००
	१ देखि ५ लाख सम्म		२००
	५ देखि १० लाख सम्म		३००
	१० देखि २० लाख सम्म		४००
	२० देखि ३० लाख सम्म		५००
	३० देखि ५० लाख सम्म		१०००
	५० लाख देखि माथि		२०००
४२	परीक्षा दस्तुर		
४३			
(i)	**आवासिय घरहरु**		
	भुई तल्ला 1.50 बर्ग फिट		2.00
	पहिलो तल्ला 2.00 वर्ग फिट		2.50
	दोस्रो तल्ला 2.50 वर्ग फिट		3.00
	तेस्रो र सो भन्दा माथि 3.00 वर्ग फिट		3.50
(ii)	**व्यवसाय घर**		
	भुई तल्ला 2.00 बर्ग फिट		2.50
	पहिलो तल्ला 2.50 वर्ग फिट		3.00
	दोस्रो तल्ला 3.00 वर्ग फिट		3.50

	तेस्रो र सो भन्दा माथि 3.50 वर्ग फिट		4.00
(iii)	**उद्योग कलकारखाना**		
	भुई तल्ला 6.00 वर्ग फिट		8.00
	पर्खाल 2.00 प्रति रन्निङ्ग फिट		0.50
	नक्सा पास किताब शुल्क रु.500		500.00
	अमिन द्वारा जग्गा नाप जाँच रु.500 प्रत पटक		500.00
	घर नक्सा पास नामसारी रु.1000		#####
४१	ईट्टा भट्टा		25000
४२	हैचरी		25000
४३	जन्म दर्ता	३५ दिन भित्र भए निशुल्क अन्यथा	५०
४४	मृत्यु दर्ता	३५ दिन भित्र भए निशुल्क अन्यथा	५०
४५	बसाई जाने आउने दर्ता	३५ दिन भित्र भए निशुल्क अन्यथा	५०
४६	सम्बन्ध विच्छेद दर्ता	३५ दिन भित्र भए निशुल्क अन्यथा	५०
४७	विवाह दर्ता	३५ दिन भित्र भए निशुल्क अन्यथा	५०
४८	**नयाँ व्यावसाय दर्ता**		
		१ लाख सम्मको	२००
		१ लाखदेखि ५ लाख सम्मको	३००
		५ लाखदेखि २० लाखसम्मको	५००
		२० लाख भन्दा माथि	२०००
४९	उजुरी दर्ता तथा मुद्दा दस्तुर		५०
५०	**व्यावसाय नवीकरण**	१ लाख सम्मको	२००
		१ लाखदेखि ५ लाखसम्मको	४००
		५ लाखदेखि २० लाखसम्को	१०००
		२० लाख भन्दा माथिको	३०००
५३	घरबहाल कर	कोठा वा घरभाडाको	१० प्रतिशत
५५	ग्रेभल बाटो भएको जग्गा	प्रतिकट्टा रु.	६
५६	पि.सि.सि.ढलान	प्रतिकट्टा रु.	८
५७	पिच बाटो भएको जग्गा	प्रतिकट्टा रु.	20
९४	जडीबुटी जिवजन्तु कर	पछि निर्णय गरिने	
९५	हाट बजार कर	नगर कार्यपालिकाले तोके बमोजिम बार्षिक ठेक्का	
९६	पोखरी ठेक्का		
९७	अन्य दस्तुर		

९८	संस्था दर्ता सिफारिस		500
९९	विज्ञापन कर प्रत वर्ग फिट		8
१००	मनोरञ्जन कर	नगर कार्यपालिकाकले तोके बमोजिम	
१०१	**सवारी दर्ता तथा सवारी बार्षिक कर**		
(vi)	ठेला गाडा		15
१०२	**पूर्वाधार उपयोग शुल्क**		
(i)	बस ट्रक ट्रेक्टर		
(ii)	बस मिनी बस कार जिप भ्यान टेम्पु		१०
(iii)	लोडिङ्ग टायर भाडा		१०
(iv)	भारतीय सवारी साधनको हकमा तोकिएको दरको दोब्बर हुनेछ		
१०३	**मूल्यांकन दस्तुर**		
(i)	५ लाख सम्म		100
(ii)	१० लाख सम्म		२००
(iii)	१० लाख भन्दा माथि		३००
(iv)	२० लाख भन्द माथि		५००
१०४	चौहदी प्रमाणित		३००

अनुसूची १३

(ऐनको दफा १३ को उपदफा (३) संग सम्बन्धित)

विक्री तथा निकासी शुल्क दस्तुरको दर

क. सं.	विक्री तथा निकासी हुने बस्तु	शुल्क दस्तुर (रकम रु)	कैफियत
१.	प्राकृतिक एवं खानीजन्य वस्तुहरुको विक्री प्रति घनफीट : क) ढुंगा, गिट्टी र बालुवा ख) माटो ग) काठ दाउरा घ) जराजुरी ड) स्लेट	४ १ प्रति के.जि. १ प्रति के.जि. १ प्रति के.जि. १ प्रति के.जि .	
२.	आफ्नो सिमाक्षेत्र भन्दा बाहिर निकासी हुने प्राकृतिक एवं खानीजन्य वस्तुको निकासी प्रति घनफीट : क) ढुंगा, गिट्टी, बालुवा, ख) माटो ग) काठ दाउरा घ) जराजुरी ङ) स्लेट	**१** ०।५० प्रति के.जि. ०।५० प्रति के.जि. ०।५० प्रति के.जि. ०।५० प्रति के.जि..	